

Практичне заняття 1

Тема 4. Дошкільні заклади в системі освіти. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку

Хід проведення:

1. *Актуалізація опорних знань. Перевірка домашнього завдання.*

Програми виховання та навчання дітей дошкільного віку: державні, альтернативні, регіональні, авторські. Аналіз таблиці

Державні програми	Альтернативні програми	Регіональні програми	Авторські програми

2. Знайомство, аналіз методичних рекомендацій з питань забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти

Методичні рекомендації з питань забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3

<https://osvita.ua/doc/files/news/875/87564/2.pdf>

Серія вебінарів

<https://www.facebook.com/UAMON/videos/684667845774568/>

<https://www.facebook.com/UAMON/videos/302008674505640/>

<https://www.facebook.com/UAMON/videos/3895092180515529/>

<https://www.facebook.com/UAMON/videos/412936373296737/>

<https://www.facebook.com/UAMON/videos/717616522284833/>

<https://www.facebook.com/UAMON/videos/437287750817015/>

ECERS-3: ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ECERS – міжнародна методика з оцінювання дошкільного освітнього середовища, описана у форматі шкали, яка містить:

- 6 підшкал
- 35 параметрів
- 468 індикаторів

Дослідження якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за методикою ECERS-3 в Україні організовує Український інститут розвитку освіти у партнерстві з Командою підтримки реформ МОН, Всеукраїнським фондом “Крок за кроком” та за підтримки ЮНІСЕФ в Україні.

ПРОЦЕС ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти проводять сертифіковані експерти ECERS. Експерти з оцінювання спостерігають за групою та взаємодією дітей від 3 до 5 років протягом 3 годин

під час звичайного дня в дитячому садку. Вони оцінюють середовище – все, з чим та з ким взаємодіє дитина: організацію кімнат, розташування умеблювання та іграшок, взаємодію між дітьми, дітей з вихователями, вихователів з батьками, а також тривалість та ротацію занять, організацію різних видів діяльності.

Кожен з параметрів експерти оцінюють від 1 (незадовільно) до 7 (відмінно), відповідно до індикаторів. Середній бал за підшкалою обчислюється відповідно до оцінок параметрів.

НАВІЩО НЕОБХІДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Результати дослідження – підстава для формування освітньої політики, спрямованої на підвищення якості дошкільної освіти, зокрема:

- оновлення змісту дошкільної освіти;
- оновлення методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- приєднання до світової професійної спільноти у сфері дошкільної освіти.

ЧОМУ ECERS-3

ECERS – методика, зосереджена на умовах для розвитку дитини, навколо інтересів якої побудоване оцінювання. Саме по собі оцінювання не впливає на освітнє середовище, але шкала може бути орієнтиром для забезпечення якісного дошкільного освіти. Орієнтуючись на представлені індикатори якісного дошкільного освітнього середовища, педагогічні працівники та директори закладів дошкільної освіти можуть підвищити якість освітнього процесу.

Використання шкали ECERS-3 як орієнтира дасть змогу:

- сприяти індивідуалізації освіти: індикатори зосереджені на конкретній дитині, яка має можливість обрати активності, висловити чи сформулювати свою думку незалежно від думки дорослих, встановити межі чи допомогти собі, усамітнівшись у куточку усамітнення;

- урізноманітнити види діяльності дітей у дитсадку: вільну гру, математику, мистецтво, мовлення, читання книжок, розвиток великої та дрібної моторики, музику, фізичну активність, науку та природознавство тощо;

- наголосити на важливості комунікації вихователів з дитиною, зокрема чи дитина формулює запитання до кінця, а вихователь не перебиває її з відповіддю, чи персонал ставить відкриті запитання, чи вихователь відчуває динаміку групи і змінює активності, чи наявний фізичний контакт за емоційної потреби дитини, чи педагог залучає дітей до вирішення проблем;

- підвищити значення середовища, в якому розвивається дитина: простору, взаємодії з однолітками та дорослими і організації дня дитини.

ЯК І КОМУ ВИКОРИСТОВУВАТИ ДРУКОВАНЕ ВИДАННЯ ECERS-3

Восени 2020 року до закладів дошкільної освіти та місцевих органів управління освітою надійшли примірники друкованого видання “Шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти”.

Для керівників закладів дошкільної освіти та вихователів вони можуть слугувати орієнтиром для поліпшення якості освітнього процесу в їхньому дитсадку. Ще до проведення дослідження у педагогічного колектива є змога ознайомитись зі змістом методики ECERS, побачити сильні та слабкі сторони їхнього закладу, а також можливості та ризики в освітньому процесі.

Відповідно методикою ECERS-3 зможуть скористатися:

- заклади дошкільної освіти для рефлексії та визначення подальших цілей щодо поліпшення якості освітнього процесу;
- органи управління, зокрема МОН, для узагальнення та аналізу висновків, прийняття управлінських рішень;
- інституції незалежної оцінки якості освіти для експертизи і моніторингу якості дошкільної освіти в Україні загалом.

ПІДШКАЛИ ТА ПАРАМЕТРИ ECERS-3

1. **Простір і меблювання:** внутрішній простір, умеблювання для догляду, гри і навчання, облаштування групового простору для гри і навчання, місця для усамітнення, візуальне оформлення простору, пов’язане з дітьми, простір та обладнання для розвитку великої моторики.

2. **Повсякденні практики особистого догляду:** споживання їжі, туалетно-гігієнічні процедури, здоров’язбережувальні практики та безпека.

3. **Мовлення та грамотність:** допомога дітям у розширенні словника, заохочення дітей до мовлення, використання персоналом книжок у роботі з дітьми та заохочення дітей до користування ними, знайомство з друкованим текстом.

4. **Види навчально-пізнавальної діяльності:** дрібна моторика, мистецтво, музика та рух, кубики, рольова гра, природа/наука, математичні матеріали та види діяльності, математика у повсякденному житті, розуміння зображених чисел, сприяння прийняттю різноманітності та правильне використання технологій.

5. **Взаємодія:** нагляд за діяльністю, пов’язаною з великою моторикою, індивідуалізоване навчання й учіння, взаємодія персоналу з дітьми та між однолітками, дисципліна.

6. **Структурування програми:** зміна діяльності (переходи) та час очікування, вільна гра, загальногрупові діяльності: гра та навчання.

СВІТОВА ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ECERS

Перший варіант оцінювання був створений у 1980 році в США за авторства Тельми Хармс та Річарда М. Кліфорда. Вони ж заснували [Інститут оцінювання середовища раннього дитинства](#). Методика регулярно оновлюється та доповнюється, зокрема перевиданнями [ECERS-R](#) та [ECERS-3](#).

Через практичний зміст та формат ECERS був задіяний у дослідженнях якості освіти в різних країнах: у США, Великій Британії, Італії, Швеції, Німеччині, Португалії, Іспанії, Ісландії, Норвегії, Південній Кореї, Фінляндії.

ECERS-3: оцінюємо якість освітнього процесу по-новому

https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/vmdz_12_2020-4-9.pdf

Журнал «Дошкільне виховання» №10, 2020 р.

<https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/dv-102020-kosenchuk-novik.pdf>

3. Підведення підсумків заняття.
4. Домашнє завдання.